

ул. "Свобода" № 31

гр.Петрич

тел.: 0745/22070; факс: 0745/ 22070; тел.:0745/64613

e-mail: pgmet_petrich@mail.bg

www.pgmet1.hit.bg

ДИРЕКТОР:

Невянка Нанева

КОНСПЕКТ по „Техническо чертане” - IX клас

профesия „Автотранспортна техника”

форма на обучение : дневна / самостоятелна

Раздел I Чертежи.

- 1.1 Същност, принципи и задачи на стандартизацията.** Общи сведения за стандарт и стандартизация. Задачи на стандартизацията. Категории, видове, внедряване и спазване на стандартите за документиране на изделията.
- 1.2 Правила за оформяне на чертежите.** Формати. Оформяне на чертожния лист. Надписи. Шрифтовелинии, използвани в чертежите – вид, наименование, дебелина, приложение.
- 1.3 Геометрични построения.** Построяване на успоредни линии; перпендикуляр към права; деление на отсечка и окръжност на равни части; наклон; конусност; плавни преходи (закръгления).

Раздел II. Методи на изобразяване.

- 2.1. Проектиране.** Същност, видове, основни понятия. Централно проектиране. Успоредно проектиране – наклонено и правоъгълно. Правоъгълно проектиране на точка, отсечка и равнинни фигури върху три равнини.
- 2.2. Правоъгълно проектиране на геометрични тела и детайл.** Проектиране на паралелепипед, куб, пирамида, цилиндър, конус, сфера и машинен детайл върху фронтална, хоризонтална и профилна проекционна равнина.
- 2.3. Изгледи.** Метод на проектиране в първи квадрант (метод Е – БДС ISO 128), графичен знак. Същност на понятието изглед. Основни изгледи в проекционна връзка – разположение върху чертежа.

- 2.4. Видове изгледи.** Пълни и частични. Означаване на основните изгледи при нарушен проекционна

Раздел III. Сечения и разрези.

- 3.1. Сечения.** Същност, шриховане, видове сечения. Особености при изобразяване и означаване.
- 3.2. Разрези.** Същност и видове. Прости разрези - фронтален, хоризонтален, профилен и наклонен. Сложни разрези – стъпаловиден и начупен. Пълни и частични разрези.

Раздел IV. Изобразяване на детайлите в чертежите.

4.1. Необходими графични изображения. Определяне на необходимия вид и брой изображения – особености.

4.2. Условности и опростявания. Симетрични детайли. Повтарящи се елементи. Ръбове, плавни преходи, малки наклони, конусности, фаски, канали. Частични и скъсени изображения. Изнесени елементи. Изобразяване на равнинни елементи. Незашрихованни и наддължни разрези. Изобразяване на външни резби. Изобразяване на вътрешни резби.

Раздел V. Оразмеряване на детайлите в чертежите.

5.1. Графични елементи за оразмеряване. Размерна линия. Размерни стрелки. Спомагателни размерни линии. Размерно число и условни знаци за описание на геометрични форми.

5.2. Размерна мрежа. Условности и опростявания. Понятия и правила за съставяне на размерна мрежа. Опростяване при оразмеряване на еднотипни елементи от една база; при задаване на размерни числа; при нанасяне на размери на еднакви елементи; при оразмеряване на отвори. Оразмеряване на еднотипни елементи. Нанасяне на закръгления.

5.3. Точност на размерите и повърхнините. Взаимозаменяемост – основни понятия и определения при оразмеряването и измерването на детайлите: номинални, действителни и гранични размери, отклонения от формата и разположението на повърхнините и осите, допуски на размерите, графично изобразяване на допуските и отклоненията, грапавост, покрития и термични обработки на повърхностите. Правила за нанасяне точността на размерите върху чертежите.

5.4. Изработка скица на детайл. Последователност при изработването – определяне на необходимите графични изображения; избор на главно изображение; изпълнение на скицата.

Раздел VI. Изобразяване и оразмеряване на основните видове съединения и предавки.

6.1. Изобразяване и оразмеряване на гладки съединения. Общи сведения, видове, нанасяне на сглобките върху чертежа.

6.2. Изобразяване и оразмеряване на плъзгащи и търкалящи лагери. Общи сведения, видове и означаване върху чертежа.

6.3. Изобразяване и оразмеряване на разглобяеми съединения. Шпонкови, щифтови, резбови, шлицови – изобразяване и оразмеряване.

6.4. Изобразяване и оразмеряване на неразглобяеми съединения. Нитови и заваръчни – изобразяване и оразмеряване.

6.5. Изобразяване и оразмеряване на основни видове предавки. Зъбни, верижни и ремъчни предавки. Пружини. Изобразяване и оразмеряване.

Раздел VII. Основни конструкторски документи.

7.1 Конструкторски документи. Видове. Съдържание. Чертеж на детайл. Спецификация. Чертеж на общия вид. Сборен чертеж. Габаритен чертеж. Монтажен чертеж. Схеми.

7.2. Разчитане на конструкторски документи на сглобена единица. Разчитане на схеми, сборни чертежи и спецификация. Разчитане на чертеж на общия вид и спецификация.

Изготвил:

Инж. Анастасов

